

וּמְקַדְמַת דְּנָא הָוָה קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּנֵי עֲלָמִין
 וְחָרִיב לֹזֶן, בֵּינָן דְּאַתָּא יַעֲקֹב מֵנִיחַ אֲשֶׁתְּכֻלְלוּ עֲלָמִין,
 וְלֹא אֶתְחַרְבוּ בְּקַדְמוּתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מג)
 כֹּה אָמַר ה' בְּרֹאֵךְ יַעֲקֹב וַיִּצְרָךְ יִשְׂרָאֵל וְגו'.

תָּא חָזִי מַה כְּתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכְתִיב
 (שם) שְׁלַח אֶת בְּנֵי וַיַּעֲבֹדֵנִי, יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי בֶן
 לְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא, בְּגִין דְּאֶתְדַבֵּק בֵּיהּ, כְּמַה דְּאַתָּ
 אָמַר, (משלי ל) מַה שְּׁמוֹ וּמַה שֵּׁם בְּנוֹ כִּי תִדְעַ.

לְאַתָּה, בַּד אֹלִידַת לְרֵאוּבֵן מַה כְּתִיב, (בראשית כט)
 וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ רְאוּבֵן. רְאוּבֵן סָתָם, בְּגִין
 דְּאַתְּכֻלִּיל בְּתֵלַת סְטָרִין מִתְחַבְּרָן כְּחָדָא, שְׁמַעוֹן וְלוֹי.
 מָאִי טַעְמָא לְוִי, כְּמַה דְּאַתָּ אָמַר, (מלכים א ז) לִיּוֹת,
 חֲבוּרָא דְכָל סְטָרִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִחֲבָא, דְכְּתִיב, (בראשית מט) יָתֵר

לשון הקודש

וּמַה שֵּׁם בְּנוֹ כִּי תִדְעַ.
 כְּשֶׁלֹּאֲתָה הוֹלִידָה אֶת רְאוּבֵן, מַה
 כְּתוּב? וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ רְאוּבֵן. רְאוּבֵן
 סָתָם, מִשּׁוּם שְׁנַכְלָל בְּשֵׁלֶשָׁה צְדָדִים
 מִחֲבָרִים יָחַד – שְׁמַעוֹן וְלוֹי. מַה הַטַּעַם
 לְוִי? כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (מלכים-א ז) לִיּוֹת, הַחֲבוּר
 שֶׁל כָּל הַצְּדָדִים.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִכָּאן שְׁכַתוּב יָתֵר

בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵם. בֵּינָן
 שָׂבָא יַעֲקֹב, הַשְׁתַּכְּלִלוּ מִמֶּנּוּ הָעוֹלָמוֹת
 וְלֹא נִחְרְבוּ בְּבְרָאשׁוּנָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב כֹּה
 אָמַר ה' בְּרֹאֵךְ יַעֲקֹב וַיִּצְרָךְ יִשְׂרָאֵל וְגו'.
 בַּא רְאָה מַה כְּתוּב, (שמות ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי
 יִשְׂרָאֵל, וְכַתּוּב שְׁלַח אֶת בְּנֵי וַיַּעֲבֹדֵנִי.
 יִשְׂרָאֵל נִקְרָא בֶן לְקוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מִשּׁוּם שְׁנַדְבֵּק בוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר מַה שְּׁמוֹ

שֵׁאת וַיִּתֵּר עָזוֹ, כְּתַרְגֻּמוֹ בְּכִירוֹתָא, כְּהוֹנְתָא,
וּמְלֻכוֹתָא. וּמְלָכוֹ בְּסִטְרָא דְגְבוּרָה אִיהוּ, וְעַל דָּא
רְאוּבֵן סִתָּם.

אָמַר רַבִּי אַבְא רְאוּ בֵּן סִתָּם, דְּאֵתְפְּלִיל בְּשִׁמְעוֹן
וְלוֹי. לְאָה הָכִי הָוָה דַּעְתָּהּ. (ס"א רעוּתָא) דְּכַתִּיב,
הַפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי כִּי יִלְדֹתִי לוֹ שְׁלֵשָׁה
בָּנִים. בְּגִין דְּהָוָה תִּלְתָּא דְּמִתְחַבְּרָן כְּחָדָא.

וְתָא חַזִּי, דְּהִכָּא הוּא. דְּהָא רְתִיכָא עֲלָאָה, אֲבָתָן
וְדוֹד מְלָפָא דְּאֵתְחַבֵּר בְּהוּ, וּבְלָהוּ אַרְבַּע אֵינָוּן
רְתִיכִין עֲלָאִין, רְזָא דְשִׁמְא קַדִּישָׁא. וְעַל דָּא, רְאוּבֵן
שִׁמְעוֹן לֹוֹי, לְבָתֵּר יְהוּדָה דִּירִית מְלָכוֹ, וְעַל דָּא, בְּלָהוּ
בְּאֵתֵר דָּא.

וּכְתִיב (ס"א דָּא כְּתֵר דָּא דְכַתִּיב) (בראשית כט) הַפַּעַם אוֹדָה אֶת
ה' וְגו' (בראשית כט) וַתַּעֲמֹד מִלְּדָת, בְּגִין דְּהִכָּא

לשון הקודש

הַעֲלִיזָנָה - הָאָבוֹת, וְדוֹד הַמְּלָךְ
שֶׁהִתְחַבֵּר עִמָּם, וְכָל הָאֲרַבַּע הֵם
מְרַבְּבוֹת עֲלִיזוֹנוֹת, הַסּוֹד שֶׁל הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ. וְעַל בֵּן רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן וְלוֹי, אַחֵר
כִּדְּ יְהוּדָה שִׁירֵשׁ מְלָכוֹת, וְעַל בֵּן פִּלֵּם
בְּמָקוֹם הַזֶּה.

וּכְתוּב (וְהָ אַחֵר זֶה שְׁכֵתוֹב) (בראשית כט)
הַפַּעַם אוֹדָה אֶת ה' וְגו' וַתַּעֲמֹד מִלְּדָת.
מִשׁוּם שֶׁכָּאֵן נִשְׁלְמוּ אַרְבַּעַת עֲמוּדִים.

שֵׁאת וַיִּתֵּר עָזוֹ, כְּתַרְגֻּמוֹ בְּכִירוֹהָ, כְּהִנֵּה
וּמְלָכוֹת. וְהַמְּלָכוֹת הֵיכָא בְּעַד הַגְּבוּרָה,
וְעַל בֵּן רְאוּבֵן סִתָּם.

אָמַר רַבִּי אַבְא, רְאוּ בֵּן סִתָּם, שְׁנִבְלָל
בְּשִׁמְעוֹן וְלוֹי. כִּדְּ הִיִּתְהָ דַּעְתָּהּ וְרַצוֹנָהּ
שֶׁל לְאָה, שֶׁבְּתוֹב הַפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי
כִּי יִלְדֹתִי לוֹ שְׁלֵשָׁה בָּנִים. מִשׁוּם שֶׁהָיוּ
שְׁלֵשָׁה שְׁמֵת־חַבְּרִים יְחָד.

וְכָא וְרָאָה שְׁכָאֵן הוּא, שְׁתֵּרֵי הַמְּרַבְּבָה

אֲשֶׁתְּכֻלְלוּ אַרְבַּע סְמִכִין. הַפְּעַם אֹדְהָ אֶת ה', מָאִי
טַעֲמָא אֲמַרְהָ אֹדְהָ אֶת ה' בְּהַאי, וְלֹא בְּכֻלְהוּ. אֶלְא
מִהָכָא, כָּל זְמַנָּא ^(דף קנה ע"א) דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא,
שְׂמָא קַדִּישָׁא לֹא שְׁלִים הוּא.

תָּא חַזִּי, אָפּ עַל גַּב דְּתַלְתַּת בְּנִין הָווּ עַד דְּאוּלִּידַת
לִיהוּדָה, לֹא שְׁלִים בְּרַסְיָא. וּבְנֵינִי כֶּךָ הַפְּעַם
אֹדְהָ אֶת ה', וְלֹא בְּכֻלְהוּ, וְעַל דָּא וַתַּעֲמֵד מְלֻדָּת.
מָאִי וַתַּעֲמֵד, דְּקִימָא בְּרַסְיָא עַל סְמִכוּתֵי.

(וַתַּעֲמֵד עַד הָכָא) וַתַּעֲמֵד, דְּהָא עַד הָכָא, וַתַּעֲמֵד בִּיהוּדָא
חַד, מִכָּאן וְלַתְתָּא עַלְמָא דְּפִירוּדָא אִיהוּ. וְאִי
תִּימָא אֵינּוּן תְּרִין בְּנִין דְּאוּלִּידַת לְבָתְרָא, בְּגִזּוּנָא דָּא.
לֹא, דְּהָא אֵינּוּן תְּרִין בְּאֵלִין אֶתְחַבְּרוּ, בְּנִין דְּשִׁית
סְטָרִין דְּעַלְמָא כְּתָדָא אֵינּוּן.

וְתָא חַזִּי, כְּלָהוּ תְּרִיסַר שְׁבַטִין, תְּקוּנֵי דְּכִנְסַת

לשון הקודש

וַתַּעֲמֵד עַד כָּאן וַתַּעֲמֵד, שְׁהִנָּה עַד כָּאן
וַתַּעֲמֵד, בִּיהוּד אַחַד. מִכָּאן וְלַמְטָה הוּא
עוֹלָם הַפְּרוּד. וְאִם תֹּאמַר, אוֹתָם שְׁנֵי
הַבְּנִים שְׁהוּלִידָה אַחַר כֶּךָ כְּמוֹ זֶה? לֹא
שְׁהָרֵי אוֹתָם הַשְּׁנַיִם הִתְחַבְּרוּ עִם אֱלוֹ,
מִשּׁוּם שֶׁשָּׁשֶׁת הַצְּדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם הֵם
יָחַד.

וּבֵא וּרְאֵה, כָּל שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַשְּׁבַטִים
הֵם תְּקוּנֵיהָ שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם

הַפְּעַם אֹדְהָ אֶת ה', מַה הַפְּעַם אֲמַרְהָ
בְּזֶה אֹדְהָ אֶת ה', וְלֹא בְּכֻלְהֶם? אֶלְא
מִכָּאן, שְׁכָל זְמַן שְׁכִנְסַת יִשְׂרָאֵל
בְּגִלּוּת, הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ אֵינּוּ שְׁלֵם.

בֵּא רְאֵה, אָפּ עַל גַּב שְׁשַׁלְשָׁה בְּנִים הָיוּ
עַד שְׁהוּלִידָה אֶת יְהוּדָה, הַכֶּסֶפֶא לֹא
הַשְּׁלֵם, וּמִשּׁוּם כֶּךָ הַפְּעַם אֹדְהָ אֶת ה',
וְלֹא בְּכֻלְהֶם. וְעַל כֵּן וַתַּעֲמֵד מְלֻדָּת. מַה
זֶה וַתַּעֲמֵד? שְׁעֵמֵד הַכֶּסֶפֶא עַל תּוֹמְכִיו.

ישראל בהאי עלמא נינהו, לאתתקנא נהורא עלאה
 אוכמא כמה דאתחזי, ולא תבא עקרא דכלא
 לאתריה. בלהו עלמין בגוונא חד קיימי, ובהאי
 אשתכלל עלמא תתאה בגוונא דעלמא דלעילא.

יששכר זבולון, הכא אשתכללו שית בנין, שית
 סטרין דעלמא. בגוונא דא, בני השפחות
 אינון ארבע, ואתחברו באלין. ואלין ארבע קשרין
 דמתחברן בהו, ואוקמוה, ועל דא כתיב, (מלכים א ז) וכל
 אחריהם ביתה, אף על גב דבני שפחות נינהו, ביתה.
 רבי חזקיה אומר, אי הכי, הא אתמר פל מה
 דאוליד עלמא תתאה, פירוודא איהו, דהא
 כתיב, (בראשית ב) ומשם יפרד, מה תימא ביוסף ובג'מין,
 אי תימא דעלמא חד בתיני, לאו איהו. דהא לא
 נפקו מעלמא עלאה, ועלמא תתאה מה דאולידת

לשון הקודש

שמתחברים בהם, ובבארונה. ועל כן
 כתוב (מלכים א-ז) וכל אחריהם ביתה. אף
 על גב שבני שפחות הם - ביתה.
 רבי חזקיה אומר, אם כן, הרי נאמר,
 כל מה שהוליד העולם התחתון הוא
 פרוד, שהרי כתוב ומשם יפרד. מה
 תאמר ביוסף ובג'מין? אם תאמר
 שעולם אחד באלה - זה אינו, שהרי
 לא יצאו מן העולם העליון, והעולם

הזה, לתמן האור העליון השחר כמו
 שראוי, ולהשיב את עקר הכל למקומו.
 כל העולמות כמו אחד עומדים, ובזה
 נשלם העולם התחתון כמו שהעולם
 שלמעלה.

יששכר זבולון, כאן נשלמו ששה
 בנים, ששית הצדדים של העולם. כמו
 כן בני השפחות הם ארבע, והתחברו
 עם אלו, ואלו ארבעת הקשרים

אוֹלִידֵת לְתַתָּא וְלֹא לְעֵילָא, וְאִי הָכִי פִירוּדָא אִיהוּ.
 אַתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה. אָמַר לִיה מְלָה דָּא סְתִים
 אִיהוּ, דְּהָא עֲלֵמָא עֲלָאָה אֶתְתַּקֵּן בְּתַרְיִסְר
 דְּאִינוּן מְדִילִיָּה. אָבֵל תָּא חֲזִי, רִזָּא דְּמְלָה, בְּכָל זְמַנָּא
 צַדִּיק מִעֲלֵמָא תַתָּאָה נְפִיק וְעֵיל, בֵּיה עֵיל וּמְנִיָּה
 נְפִיק. וּבְגִין כֵּךְ, אֶתְבְּנִי בְּאַתֵּר דָּא, וְעַקְרָא הוּא
 לְעֵילָא וְעַקְרָא הוּא לְתַתָּא, (ס"א צַדִּיק בֵּיה עֵיל בֵּיה נְפִיק)
 וּבְעֲלֵמָא תַתָּאָה (דף קנה ע"ב) אִיהוּ תְדִיר לְעוֹלָם, כְּתִיב,
 (בראשית לה) וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָהּ.

תָּא חֲזִי בְּהַאי עֲלֵמָא תַתָּאָה, צַדִּיק בֵּיה עֵיל
 וּמְנִיָּה נְפִיק, כֵּךְ עֵיל, אִיהוּ בְּרִזָּא דְיוֹסֵף
 הַצַּדִּיק, כֵּךְ נְפִיק בְּרִזָּא דְּבְנֵי־מִין חָדָא הוּא דְכְתִיב,
 (בראשית לה) וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָהּ, מָאן נַפְשָׁהּ,
 דָּא צַדִּיק דְּנְפִיק מִנָּהּ.

לשון הקודש

וְהַעֲקָר הוּא לְמַטָּה, וְצַדִּיק, בּוּ נִכְנָס בּוּ יוֹצֵא
 וְהוּא תְּמִיד בְּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן לְעוֹלָם,
 כְּתוּב וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָהּ.
 בַּא רְאָה, בְּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, הַצַּדִּיק
 נִכְנָס בּוּ וּמִמְנוּ יוֹצֵא. כְּשֶׁנִּכְנָס הוּא
 בְּסוּד שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וּכְשִׁיוֹצֵא הוּא
 בְּסוּד שֶׁל בְּנֵי־מִין. זֶהוּ שְׂכָתוּב וַיְהִי
 בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָהּ. מִי נַפְשָׁהּ? זֶה
 הַצַּדִּיק שִׁיוֹצֵא מִמְנָהּ.

הַתַּחְתּוֹן – מַה שְׁהוֹלִיד, הוֹלִיד לְמַטָּה
 וְלֹא לְמַעְלָה, וְאִם כֵּךְ הוּא פִּירוּד.
 בַּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקוּ. אָמַר לוּ, דְּכֵר זֶה
 הוּא נְסִתָּר, שְׁהַרִי הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן
 הַתַּתְּקֵן בְּשָׁנִים עָשָׂר שֶׁל אוֹתָם מִשְׁלֹ.
 אָבֵל בַּא רְאָה סוּד הַדְּבָר, בְּכָל זְמַן
 הַצַּדִּיק מִהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן יוֹצֵא וְנִכְנָס,
 בּוּ נִכְנָס וּמִמְנוּ יוֹצֵא, וּמִשׁוּם כֵּךְ נִכְנָה
 בְּמָקוֹם הַזֶּה, וְהַעֲקָר הוּא לְמַעְלָה,

וְדָא בְּנִימִין, נִקְרָא בְּן אוֹנִי, דְּחֻשִׁיבַת דְּאוֹלִידַת
 לְתַתָּא בְּעֵלְמָא דְּפִירוּדָא, וְאַשְׁתָּאֲרוּ חַד סְרִי
 בְּאֵינוּן לְעֵילָא. מַה כְּתִיב וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימִין בְּן
 יָמִין, דְּהָא אֶסְתַּלַּק לְעֵילָא בְּעֵלְמָא עֲלָאָה. דְּכֵד
 אֲתֵאבִיד יוֹסֵף, בְּנִימִין אֲשָׁלִים אֲתֵרִיָּה. וְעַל דָּא צְדִיק
 בְּעֵלְמָא תַתָּאָה עֵייל וְנִפְק, בְּגִין כְּדָּ יוֹסֵף וּבְנִימִין
 וּכְלָהוּ תֵרִיסַר, כְּגוֹזָא דְּלְעֵילָא בִּיחודָא חַד.

הַפְּעַם אוֹדָה אֶת ה', (בראשית כט) רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח
 וְאָמַר, (תהלים קיא) אוֹדָה ה' בְּכָל לֵבָב בְּסוּד
 יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה, בְּכָל לֵבָב, בְּכָל לֵב מִיבְעֵי לִיָּה. אֶלָּא,
 דְּוָד בְּרוּזָא עֲלָאָה דְּשָׁמָא קְדִישָׁא, קָא בְּעֵי לִיָּה
 לְאוֹדָאָה לִיָּה לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אוֹדָה ה' בְּכָל לֵבָב
 בִּינְצֵר טוֹב וּבִינְצֵר רָע, וְאֵלִין תֵּרִין סְטֵרִין, חַד יְמִינָא
 וְחַד שְׁמָאֲלָא.

לשון הקודש

אָחַד.

הַפְּעַם אוֹדָה אֶת ה', רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח
 וְאָמַר, (תהלים קיא) אוֹדָה ה' בְּכָל לֵבָב
 בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה. בְּכָל לֵבָב? בְּכָל לֵב
 הִנֵּה צְרִיךְ לְהִיטֵל! אֶלָּא דְּוָד בְּסוּד עֲלִיוֹן
 שֶׁל הַשָּׁם הַקְּדוּשׁ רָצָה לְהוֹדוֹת
 לְקִדְוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אוֹדָה ה' בְּכָל לֵבָב
 - בִּינְצֵר טוֹב וּבִינְצֵר רָע, וְאֵלוּ שְׁנֵי
 הַצְּדָדִים, אָחַד יָמִין וְאָחַד שְׁמָאֲלָא.

וְזֶה בְּנִימִין, נִקְרָא בְּן אוֹנִי, שְׁחֻשְׁבָּה
 שְׁהוֹלִידָה לְמַטָּה בְּעוֹלָם הַפְּרוּד,
 וְנִשְׁאָרוּ אַחַד עָשָׂר בְּאוֹתָם לְמַעְלָה. מַה
 כְּתוּב? וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימִין, בְּן יָמִין.
 שְׁתֵּרֵי הַתַּעֲלָה לְמַעְלָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיוֹן.
 שְׁבָאֲשֶׁר נֶאֱבַד יוֹסֵף, בְּנִימִין הַשְּׁלִים
 אֶת מְקוֹמוֹ. וְעַל בְּן הַצְּדִיק נִכְנָס וְיִוצֵא
 בְּעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. מִשּׁוּם כְּדָּ יוֹסֵף וּבְנִימִין
 וְכָל הַשְּׁנַיִם עָשָׂר, כְּמוֹ שְׁלֻמְעֵלָה בִּיחוד

בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה, אֵלֶיךָ אֵינוֹן שְׂאֵר סְטָרִין דְּהָא
 עֲלָמָא, דְּהָא לִבְב, פְּגוּזָא דְּדָרוּם וְצָפוֹן.
 בְּסוּד יִשְׂרָאֵל, אֵלֶיךָ אֵינוֹן שְׂאֵר סְטָרִי עֲלָמָא, דְּאֵינוֹן
 שֵׁית פְּגוּזָא דְּלְעִילָא. וְעֵדָה, דָּא הוּא אֲתֵר דִּיהוּדָה,
 וּבְתִיב, (תהלים קלב) וְעֵדָתִי זֹו אֲלֻמְדָם. וּבְתִיב, (הושע יב)
 וַיְהוּדָה עוֹד רָד עִם אֵל וְגו'. פְּתִיב (תהלים קלח) אֲוֹרָךְ
 בְּכָל לְבִי נִגַּד אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ, הָכָא בְּאֲתֵר תַּד קֵאמֵר,
 דְּכְתִיב נִגַּד אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ. דְּהָא לְגַבִּי הָאֵי דְרֵגָא
 קֵאמֵר שִׁירְתָא, לְחַבְרָא לִיה בְּיַמִּינָא.

תָּא תָּוִי, יְהוּדָה אֲחִיד בְּכָל סְטָרִין, אֲחִיד בְּדָרוּם
 וְאֲחִיד בְּמִזְרָח. דְּהָא אִיהוּ מְסִטֵר שְׂמַאלָא קָא
 אֲתִיָא, וְשִׁירוֹתֶיהָ בְּצָפוֹן וְאֲחִיד בְּדָרוּם, בְּגִין דְּאִיהוּ
 אֲזִיל לְיַמִּינָא וְאֲתֵאֲחִיד בְּנוֹפָא, בְּגִין כְּךָ (בראשית כט)
 הַפֶּעַם אוֹדָה אֶת ה'. וְתַעֲמֹד מְלָדָת, וְתַעֲמֹד, דְּקִיָּמָא

לשון הקודש

אֲחִיד נֵאמֵר, שְׂכַתוּב נִגַּד אֱלֹהִים
 אֲזַמְרָךְ, שְׁהָרִי לְדִרְגָה הוּוּ אֲמֵר שִׁירָה,
 לְחַבְרָא אוֹתָהּ לְיַמִּין.

בָּא רָאָה, יְהוּדָה אֲחִינוּ בְּכָל הַצְּדָדִים.
 אֲחִינוּ בְּדָרוּם, אֲחִינוּ בְּמִזְרָח. שְׁהָרִי הוּוּ
 בָּא מֵצֵד הַשְּׂמַאל, וְרֵאשִׁיתוּ בְּצָפוֹן,
 וְאֲחִינוּ בְּדָרוּם, מִשּׁוּם שְׁהוּא הוֹלֵךְ לְיַמִּין
 וְנִגְחָהוּ בְּנוֹפָא. מִשּׁוּם כְּךָ, הַפֶּעַם אוֹדָה אֶת
 ה'. וְתַעֲמֹד מְלָדָת. וְתַעֲמֹד, שְׁעֵמְדָה

בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה - אֵלֶיךָ הֵם שְׂאֵר
 הַצְּדָדִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁהָרִי לִבְב
 כְּמוֹ צָפוֹן וְדָרוּם. בְּסוּד יִשְׂרָאֵל - אֵלֶיךָ
 הֵם שְׂאֵר צְדָדֵי הָעוֹלָם, שְׁהֵם שְׁשָׂה כְּמוֹ
 שְׁלֹמֶעֱלָה. וְעֵדָה - זֶהוּ הַמְּקוֹם שֶׁל
 יְהוּדָה, וּבְתוּב (תהלים קלב) וְעֵדָתִי זֹו
 אֲלֻמְדָם. וּבְתוּב (הושע יב) וַיְהוּדָה עוֹד רָד
 עִם אֵל וְגו'. פְּתִיב (תהלים קלח) אֲוֹרָךְ בְּכָל
 לְבִי נִגַּד אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ. כָּאֵן בְּמְקוֹם

בְּקִיּוּמָא דְקִיּוּמָא בְּדַקָּא יָאוּת, דְּהָא אֲתִתְקַן כִּלְיָא
רְתִיבָא קַדִּישָׁא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן נִפְק לְקַרְיֵיתָא, אֲזִדְמֵן לִיה רַבִּי אַבְיָא
וְרַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי, פִּינּוֹן דְּחֻמְא לִזְוִן, אָמַר
חֲדַתוּתֵי דְאֲזַרְיֵיתָא אֲעֻטְרוּךְ הָבָא, יְתִבּוּ תִלְתָּא אֵלִין,
(ס"א יומין) כִּד בַּעָא לְמִיזַל, פְּתַח כֹּל חַד וְחַד קָרָא.

רַבִּי אַבְיָא פְּתַח וְאָמַר, (בראשית יג) וְהו' אָמַר אֵל אַבְרָם
אֲחֵרֵי הַפָּרָד לֹוט מַעֲמֹו וְגו', שָׂא נָא עֵינֶיךָ
וְרֵאֵה וְגו'. וְכִי לְפִיּוֹם חֵיזוּ דְאַבְרָהָם יְרִית אֶרְעָא וְלֹא
יִתִיר. עַד פְּמָה חָמֵי בַר נֶשׁ, תִּלְתַּת פְּרָסֵי אוּ אַרְבַּע
אוּ חֲמִשׁ פְּרָסֵי, וְאִיהוּ אָמַר (בראשית יג) כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אֵתָּה רוֹאֵה וְגו'.

אַלְיָא, פִּינּוֹן דְּאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא חָמֵי, כֹּל אֶרְעָא
חָמֵי. דְּהָא אַרְבַּע סְטָרֵי דְּעֵלְמָא, כִּלְלָא דְכָל

לשון הקודש

רַבִּי אַבְיָא פְּתַח וְאָמַר, וְהו' אָמַר אֵל
אַבְרָם אֲחֵרֵי הַפָּרָד לֹוט מַעֲמֹו, שָׂא נָא
עֵינֶיךָ וְרֵאֵה וְגו'. וְכִי לְפִי הֲרֵאִיָּה שֶׁל
אַבְרָהָם יוֹרֵשׁ אֵת הָאָרֶץ, וְלֹא יוֹתֵר? עַד
כְּמָה רוֹאֵה בֵּין אָדָם? שְׁלֹשׁ פְּרָסָאוֹת, אוּ
אַרְבַּע אוּ חֲמִשׁ פְּרָסָאוֹת, וְהוּא אָמַר כִּי
אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה רֹאֵה וְגו'!
אַלְיָא, פִּינּוֹן שְׁאַרְבַּעַת הַעֲדָדִים שֶׁל

בְּקִיּוּם שֶׁל הַבְּרִית כְּרֵאוּי, שְׁהָרֵי הַכֹּל
נִתְקַן מְרַבְּבָה קְדוּשָׁה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן יַעֲזֵא לְקַרְיָה. הַזְדַּמֵּן לוֹ רַבִּי
אַבְיָא וְרַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי. פִּינּוֹן שְׁרָאָה
אוֹתָם, אָמַר, הַתְּחַדְּשׁוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה
עָרִיד כְּאֵן. יִשְׁבּוּ שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים וְיִמִּיּוֹ.
כְּשֶׁרְעָה לְלֶכֶת, פְּתַח כֹּל אֶחָד מֵהֶם
בְּפִסּוּק.

עֲלֵמָא. תוּ, זְקַף לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל אֲרֵעָא
 דְיִשְׂרָאֵל, (דף קנו ע"א) וְאַחֲמֵי לִיה דְאִיהִי קְשִׁירָא בְסִטְרֵי
 דְעֲלֵמָא, וְהוּה תָּמִי כִּלְא. בְּנוּנָא דָא, מָאן דְחָמֵי לִיה
 לְרַבֵּי שְׂמַעוֹן, כָּל עֲלֵמָא חָמֵי, חֲדוּתָא דְעִילָא וְתַתָּא.

פְּתַח רַבֵּי חֵינָא וְאָמַר (בראשית כח) הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה
 שׁוֹכֵב עָלֶיהָ לֶךְ אֶתְנַנָּה וּלְזִרְעָהּ, וְכִי הֵתוּא
 אֶתֶר בְּלַחֲדוּי אֲבִטַח לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְהָא
 אַרְבַּע אַמִּין אוֹ חֲמִשָּׁא הֵווּ וְלֹא יִתִּיר. אֵלָא, בְּזַמְנָא
 הֵתוּא, בְּאִינוּן אַרְבַּע אַמִּין, כְּפִיל לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ
 הוּא כָּל אֲרֵעָא דְיִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁתַּכַּח הֵתוּא אֶתֶר כִּלְא
 דְכָל אֲרֵעָא, וּמַה הֵתוּא אֶתֶר אִיהוּ כִּלְא דְכָל אֲרֵעָא,
 רַבֵּי שְׂמַעוֹן דְאִיהוּ בּוֹעִינָא דְכָל אֲרֵעָא, עַל אַחַת כַּמָּה
 וְכַמָּה דְשָׁקִיל כְּכָל עֲלֵמָא.

לשון הקודש

וכי אותו המקום לבדו הבטיח לו
 הקדוש ברוך הוא, שהרי ארבע אמות
 או חמש היו ולא יותר? אלא באותו
 זמן, באותם ארבע אמות קפל הקדוש
 ברוך הוא את כל ארץ ישראל. נמצא
 שאותו מקום הוא הפלל של כל הארץ.
 ומה אותו המקום הוא הפלל של כל
 הארץ – רבי שמעון שהוא המאור של
 כל הארץ, על אחת כמה וכמה ששקול
 ככל העולם.

העולם רואה, את כל הארץ רואה.
 שהרי ארבעת הצדדים של העולם הם
 כולו של כל העולם. עוד, הרים אותו
 הקדוש ברוך הוא על ארץ ישראל
 והראה לו שהיא קשורה בצדדי העולם,
 והנה רואה את הכל. כמו כן, מי
 שרואה את רבי שמעון, רואה את כל
 העולם, השמחה של מעלה ומטה.
 פתח רבי חניא ואמר, הארץ אשר
 אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעה,

פָּתַח רַבִּי יוֹסֵי וְאָמַר, הַפַּעַם אֹדְדָה אֶת ה', וְכִי בְּכֻלָּהוּ דְאֹלִידַת, לֹא אֶתְחַזֵּי לְאוֹדְדָא לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֱלֹא בְּהֵאֵי. אֱלֹא יְהוּדָה אִיהוּ בְּרָא רַבִּיעָא לְפְרָסִיָּא, וְאִיהוּ אֲשָׁלִים לְפְרָסִיָּא. וּבְגִין כֵּךְ, יְהוּדָה בְּלַחֲדוּי, תְּקוּנָא דְפְרָסִיָּא וּסְמַכָּא דְכֻלָּהוּ סְמַכִּין. (נ"א דהווי תלת, אבדקם ויצחק ויעקב וברין אהא דוד מיהודה ואשלים לפרסיא, ועל כך אקרי יהודה דאיהו שפא קדישא וחדל"ת (ס"א ד' רגלוהי) מרגלוהי דכורסיא) **רַבִּי שְׁמַעוֹן דְּנַהֲרִין כָּל עֲלָמָא בְּאוֹרֵייתָא וּבְכָמָה בּוֹצִינִין נַהֲרִין בְּגִינֵיהּ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.**

וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי קֶצִיר הַטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה. (בראשית ל) **רַבִּי יִצְחָק פָּתַח וְאָמַר,** (תהלים קד) **מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קִנְיָנָךְ. הֵאֵי קָרָא אוֹקְמוּתָ, בְּכַמָּה אַתָּר. אֱלֹא, מָאן יָכִיל לְמַמְנֵי עוֹבְדוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דִּהָא כַּמָּה**

לשון הקודש

(ארבע רגליו) מרגלות הכסא רבי שמעון שמאיר את כל העולם בתורה וכמה מאורות מאירים בשבילו, על אחת כמה וכמה.

וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי קֶצִיר הַטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה. רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינה. הפסוק הזה בארוהו בכמה מקומות. אלא מי יכול

פָּתַח רַבִּי יוֹסֵי וְאָמַר, הַפַּעַם אֹדְדָה אֶת ה', וְכִי בְּכֻלָּ מַה שֶּׁהוֹלִידָה לֹא רְאוּי לְהוֹדוֹת לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֱלֹא בְּזָה? אֱלֹא יְהוּדָה הוּא הַבֵּן הָרַבִּיעִי לְכַסָּא, וְהוּא מְשָׁלִים אֶת הַכַּסָּא. וּמִשּׁוּם כֵּךְ יְהוּדָה לְבָדוּ תְּקוּנַת הַכַּסָּא וְתוּמָךְ שֶׁל כָּל הַתּוֹמְכִים. וְשִׁהוּי שְׁלֹשָׁה, אַבְדָּהֶם וַיִּצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְאִזּוּ בָּא דוּד מִיְהוּדָה וְהַשְּׁלִים הַכַּסָּא, וְעַל כֵּךְ נִקְרָא יְהוּדָה, שֶׁהוּא הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, וְהַדְּלַת

חילין ומשריין, משניין דא מן דא, דלית לון
 חושבנא. וכלהו בזמנא חדא, כמרזפא דאפיק זיקין
 לכל סטריין בזמנא חדא. כך קדשא פריד הוא, אפיק
 כמה זינין ומשריין משניין דא מן דא, דלית לון
 חושבנא וכלהו בזמנא חדא.

תא חזי, בדבורא וברוחא כחדא, אתעביד עלמא,
 דכתיב (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו
 כל צבאם. בדבר ה', דא דבורא. וברוח פיו, דא
 רוחא. דא בלא דא לא אזיל, ואתכליל דא בדא,
 ונפיק מנייהו כמה חילין לחילין, ומשריין למשריין.
 וכלא בזמנא חדא.

תא חזי כד בעא קדשא פריד הוא למברי עלמין,
 אפיק חד נהורא סתימאה. דמן ההוא נהורא,
 נפקין ונהרין כל אינון נהורין דאתגליין. ומההוא

לשון הקודש

העולם, שכתוב בדבר ה' שמים נעשו
 וברוח פיו כל צבאם. בדבר ה' - זה
 הדבור. וברוח פיו - זו הרוח. זה פלי זה
 לא הולך, ונכללים זה עם זה ויוצאים
 מהם כמה צבאות לצבאות, ומחנות
 למחנות, והכל בפעם אחת.

בא ראה, כשרצה הקדוש פרוך הוא
 לברא את העולמות, הוציא אור נסתר
 אחר, שמהאור ההוא יוצאים ומאירים

למנות את מעשי הקדוש פרוך הוא,
 שהנה כמה צבאות ומחנות משנים זה
 מזה שאין להם חשבון, וכלם בפעם
 אחת, כמו פטיש שמוציא זיקים לכל
 הצדדים בפעם אחת, כך הקדוש פרוך
 הוא מוציא כמה מינים ומחנות משנים
 זה מזה שאין להם חשבון, וכלם בפעם
 אחת.

בא ראה, בדבור וברוח יחד נעשה

נְהוֹרָא, נִבְקִין וְאִתְפְּשִׁטוּ וְאִתְעַבְדוּ שְׂאֵר נְהוֹרִין וְאִיהוּ
עֲלָמָא עֲלָאָה.

תו, אִתְפְּשִׁט הַאי נְהוֹרָא עֲלָאָה, וְעָבִיד אוּמָנָא,
נְהוֹרָא דְלֹא נְהִיר, וְעָבִיד עֲלָמָא תַתָּאָה. וּבְגִין
דְּאִיהוּ נְהוֹרָא דְלֹא נְהִיר, בְּעֵי לְאִתְקַשְׁרָא לְעֵילָא, ^(ד)
^{קנו ע"ב} בְּעֵי לְאִתְקַשְׁרָא לְתַתָּא, וּבְקַשְׁרָא דְלְתַתָּא,
אִתְקַשְׁר לְאִתְנַהֲרָא בְּקַשְׁרָא דְלְעֵילָא. וְהַאי נְהוֹרָא
דְלֹא נְהִיר, בְּקַשְׁרָא דְלְעֵילָא, אִפְיֵק כּל חֵילִין
וּמִשְׁרִיין לְזִינִין סְגִיִּין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב מָה רַבּוּ
מַעֲשֵׂיךָ ה' כְּלָם בְּתַכְמָה עֲשִׂיתָ וְגו'.

וְכָל מַה דִּי בְּאַרְעָא, הָכִי נָמִי לְעֵילָא. וְלִית לָךְ
מְלָה זְעִירָא בְּהַאי עֲלָמָא, דְלֹא תְלִיִּיא בְּמְלָה
אַחְרָא עֲלָאָה דְאִתְפַּקְדָּא עֲלֵיהּ לְעֵילָא, בְּגִין דְּכִד
אִתְעַר הַאי לְתַתָּא, אִתְעַר הַהוּא דְאִתְפַּקְדָּא עֲלֵיהּ
לְעֵילָא, דְכִלָּא אִתְאַחַד דָּא בְּדָא.

לשון הקודש

בְּקַשְׁרָא שְׁלַמְעֵלָה. וְהַאֲזַר הַזֶּה שְׁאִינוּ
מְאִיר בְּקַשְׁרָא שְׁלַמְעֵלָה, מוֹצִיא אֶת כּל
הַחֵילוֹת וְהַמַּחֲנוֹת לְמִינִים רַבִּים. וְהוּ
שְׂפַתּוֹב מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כְּלָם בְּתַכְמָה
עֲשִׂיתָ וְגו'.

וְכָל מַה שְׁבְּאַרְזֵן כְּדָ גַם לְמַעְלָה, וְאִין לָךְ
דְּכִר קַמְזָן בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁלֹא תְלוּי בְּדְכִר
אַחַר עֲלִיּוֹן שְׁהַתְּמַנָּה עֲלָיו לְמַעְלָה. מִשּׁוּם

כּל אִוְתָם הָאִוְרוֹת שְׁהַתְּנַלְגוּ, וּמֵאוֹתוֹ
הַאֲזַר יוֹצֵאִים וְהַתְּפַשְׁטוּ וְנַעֲשׂוּ שְׂאֵר
הָאִוְרוֹת, וְהוּא הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

וְעוֹד, הַאֲזַר הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה הַתְּפַשְׁט וְעֲשָׂה
אִמְן, אֲזַר שְׁאִינוּ מְאִיר, וְעֲשָׂה אֶת הָעוֹלָם
הַתְּתִיבּוֹן. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא אֲזַר שְׁלֹא מְאִיר,
רוֹצֵה לְהַתְּקַשְׁר לְמַעְלָה, רוֹצֵה לְהַתְּקַשְׁר
לְמַטָּה. וּבְקַשְׁרָא שְׁלַמְטָה נִקְשְׁר לְהַאֲזַר

תָּא חַזִי כְּתִיב, (בראשית ל) תִּנִּי נָא לִי מִדּוּדָאֵי בְּנֵךְ.
 לָאוּ דוּדָאִים אֹלִידוּ לָהּ לְרַחֵל, אֶלְא קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא קָא גִלְגַּל מִלָּה עַל יְדֵי דְאִינוּן דּוּדָאִים.
 בְּגִין דִּיפּוּק יִשְׁשָׁכָר, דְּאֶחִיד בְּאוּרֵייתָא וַתִּיר מִכְּלָהּ
 שְׂבָטִין. בְּגִין דְּהָא רַחֵל אֶחִידָא בֵּיהּ בִּיעֶקֶב, לָא
 שְׂבָקַת לֵיהּ לְגַבֵּי לְאָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ל)
 הִמְעַט קִחְתָּךְ אֶת אִישִׁי, וְכְתִיב לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ
 הַלֵּילָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְּנֵךְ.

אִינוּן גְּרָמוּ דִּיפּוּק יִשְׁשָׁכָר לְעֵלְמָא, בְּגִין דְּסָלִיק
 רִיחָא דְאוּרֵייתָא, קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שיר השירים ז) הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רִיחַ וְגו'.
 וְכְתִיב, (בראשית ל) וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הַזֶּה. הוּא וְדָאֵי,
 וְהָא אוּקְמוּתָא, דְּעֵלְמָא עֲלָא. הוּא, דְּסָתִים וְלָא גִלְיָא,
 בְּגִין דְּהָא אוּרֵייתָא מֵעֵלְמָא עֲלָא נָפְקַת.

לשון הקודש

קחתיך את אישי, וכתוב לכן ישכב עמך
 הלילה תחת דודאי בנך.

הם גרמו שיצא יששכר לעולם משום
 שמעלה הריח של התורה לפני הקדוש
 ברוך הוא, והו שכתוב הדודאים נתנו
 ריח וכו', וכתוב וישכב עמה בלילה הוא,
 הוא ודאי, והרי פרושה שהעולם העליון
 הוא שנסתר ולא נגלה, משום שהרי
 התורה יוצאת מהעולם העליון.

שכשמתעורר זה שלמטה, מתעורר אותו
 שהתמנה עליו למעלה, שהכל נאחו זה
 עם זה.

בא ראה, כתוב תני נא לי מדודאי בנך.
 לא הדודאים הם שילדו את רחל, אלא
 הקדוש ברוך הוא מנגלגל את הדבר על
 ידי אותם דודאים כדי שיצא יששכר,
 שאוחז בתורה יותר מכל השבטים,
 משום שהרי רחל האחוזה ביעקב לא
 השאירה אותו ללאה. והו שכתוב המעט

וּבְכָל אֶתֶר, עֲלֵמָא עֲלָאָה. הוּא, דְּלֹא אֲתַגְלִיָּא, וְהָא
 אֲתַמָּר, (במדבר יח) וְעֶבֶד הַלְוִי הוּא, בְּנִין
 לְאַמְשָׁכָא מִנִּיהּ בְּרַכָּאן לְכֻלָּא, וַיִּשְׁשָׁכֶר בִּיהּ אֲתַאֲחִיד,
 וְעַל דָּא קָרִינֵן עֵץ הַחַיִּים, אִילָנָא דְאֵינוֹן חֵינֵן עֲלָאִין,
 דְּאֶקְרִי הוּא וְלֹא אֶתָּה.

וְאִי תִימָא דְאֵלִין דְּיוֹדָאִים פְּתָחוּ מְעָהָ דְרַחֵל. לָאוּ,
 דְּהָא כְּתִיב, (בראשית ל) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶלְהִים וַיִּפְתַּח
 אֶת רַחֲמָהּ, קִדְשָׁא בְרִידָא הוּא, וְלֹא מְלָה אַחְרָא. בְּנִין
 דְּאֵינוֹן דְּיוֹדָאִים, אַף עַל גַּב דְּחִילָא דְלֶהוֹן לְעִילָא.
 בְּתַהוּא חִילָא דְלֶהוֹן, לָא אֲתַמְנִי פְקִידָא דְבְנִין, דְּהָא
 בְּנִין בְּמִזְלָא תְלִיין, וְלֹא בְּמְלָה אַחְרָא. וְאִי תִימָא
 דְּהָא אֵינוֹן לְמִנְנָא אֲתַבְרִיאֵן, לָאוּ, דְּהָא אֶפִּילוּ (דף קנו
 ו"א) לְמְלָה דָּא, סִיּוּעָא אֵינוֹן לְאֵינוֹן דְּמִתְעַכְבִּי, וְלֹאֵן
 אֵינוֹן עֶקְרָאן, וְלֹא אֲתַגְזֹר עֲלֵיהוּ אֶלָּא בְּמִזְלָא.

לשון הקודש

הקדוש ברוך הוא ולא דבר אחר. משום
 שאותם הדודאים, אף על פי שפחם
 למעלה, באותו הכח שלחם לא מתמנה
 פקידת הבנים, שהרי הבנים תלויים
 במזל, ולא בדבר אחר. ואם תאמר
 שהנה הם נבראו לחנם - לא, שהרי
 אפילו לדבר הנה הם סיוע לאותם
 שמתעכבים, ואינם עקריות, ולא נגזר
 עליהם אלא במזל.

ובכל מקום העולם העליון הוא שלא
 התגלה, והרי נאמר ועבד הלוי הוא, כדי
 להמשיך ממנו ברכות לכל, ויששכר
 נאחו בו, ועל כך קוראים עץ החיים, העץ
 שלאותם החיים העליונים שנקרא הוא
 ולא אתה.

ואם תאמר שהדודאים הללו פתחו את
 מעיה של רחל - לא, שהנה פתוב
 וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה.

וַיֵּצֵא לָאָה לְקִרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא וְגו'. (בראשית)
 הַי מְלָחָה חֲצִיפוּתָא אִיהוּ. לָאוּ אִיהוּ חָכְנִי,
 אֲלֵא מִחְבָּא אוֹלִיפְנָא, עֲנוּתְנוּתָא דְלָאָה, דְלֵא אָמְרָה
 קָמִי אַחְתָּהּ מִיָּדִי, וְאִיהִי אַקְדִּימַת לְאוֹרְחָא, וְאָמְרָה
 לִיה בַּחֲשָׁאִי, וְאוֹדְעָא לִיה. דְּהָא בְּרִשׁוּתָא דְרַחֵל הָוָה,
 דְּכַתִּיב, (ע"ש) כִּי שָׁכַר שְׂכַרְתִּיךָ, מִרַחֵל נְטִילַת רִשׁוֹ,
 וּבְגִין דְּלֵא יִבְאִישׁ בְּעֵינָאָה דְרַחֵל, אָמְרָה לִיה לְבַר
 וְלֵא בְּבִיתָא.

וְלֵא עוֹד אֲלֵא פִתְחָא מִשְׁכְּנָא דְלָאָה (לְבַר), נְפִקַת
 לְבַר, וְעֵינִילַת לִיה לְיַעֲקֹב בְּפִתְחָא דְלְבַר, עַד
 לֵא יִיעוּל לְמִשְׁכְּנָא דְרַחֵל. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּלֵא
 תִּימָא מְלָחָה קָמִי דְרַחֵל, וְלֵא תַחְצִיף קָמִי אַחְתָּהּ.
 וְלֵא עוֹד, אֲלֵא אָמְרָה לָאָה, אִי יִיעוּל יַעֲקֹב בְּמִשְׁכְּנָא
 דְרַחֵל, לָאוּ דִין הוּא לְאַפְקוּיָה מִתַּמָּן, בְּגִין כְּדִ
 אַקְדִּימַת לִיה לְבַר.

לשון הקודש

אָמְרָה לוּ בְּחוּץ, וְלֵא בְּבִית.
 וְלֵא עוֹד, אֲלֵא בְּפִתְחָא שֶׁל מִשְׁכָּן לָאָה
 וְלַחוּץ יֵצֵאָה הַחוּצָה, וְהַכְּנִיסָה אֶת יַעֲקֹב
 בְּפִתְחָא שֶׁבְּחוּץ טָרַם שִׁיבְנִים לְמִשְׁכָּן
 רַחֵל. מַה הַטַּעַם? כִּדִּי שְׁלֵא תֹאמַר דְּבַר
 לְפָנֵי רַחֵל, וְלֵא תַתְחַצֵּף לְפָנֵי אַחְוֹתָהּ.
 וְלֵא עוֹד, אֲלֵא אָמְרָה לָאָה, אִם יִכְנִס
 יַעֲקֹב לְמִשְׁכָּן רַחֵל, אִינוּ דִין לְהוֹצִיאֹ

וַיֵּצֵא לָאָה לְקִרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי
 תָּבוֹא וְגו'. הַדְּבַר הַזֶּה הוּא הַחֲצִפָּה? אִינוּ
 כֵּן, אֲלֵא מִכָּאן לְמַדְּנוּ עֲנוּתְנוּתָהּ שֶׁל
 לָאָה, שְׁלֵא אָמְרָה דְּבַר לְפָנֵי אַחְוֹתָהּ,
 וְהִיא הַקְדִּימָה לְדַרְדַּךְ וְאָמְרָה לוּ בַּחֲשָׁאִי
 וְהוֹדִיעָה לוּ, שְׁתַּרִּי זֶה הִנֵּה בְּרִשׁוּת רַחֵל,
 שְׂכַרְתּוֹב כִּי שָׁכַר שְׂכַרְתִּיךָ. מִרַחֵל נְטִילָה
 רִשׁוֹת. וְכִדִּי שְׁלֵא יִרַע בְּעֵינֵי רַחֵל,

וְכָל הַאִי לְמָה, אֵלֶּא לְאַה רוּחָא דְקוּדְשָׁא אֲתַעֲרַת
 בְּהַ, וַיִּדְעַת דְּכָל תַּיִי שְׁבַטִין עֲלָאִין, בְּלָהוּ
 קַדִּישִׁין, וַיִּפְקוּן מִנְהַ, וַדְּחַקַת שְׁעֵתָא, בְּחַבִּיבוּתָא
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כֶּךָּ הִיא קָרְאֵת לִזְן שְׁמָהוּ,
 בְּרִזָּא דְחַכְמָתָא.

רַבִּי תַּיִיא וְרַבִּי יוֹסִי, הוּוּ אֲזִילִי בְּאוּרְחָא, אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי לְרַבִּי תַּיִיא, בְּכָל זְמַנָּא (דְּאַזְלִינִין)
 בְּאוּרְחָא, וְלַעֲיִנִין בְּאוּרֵייתָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְרַחֵישׁ
 לָן נְסִין, וְהַשְׁתָּא אוּרְחָא דָּא אֲרִיךְ לָן, נְתַעֲסַק
 בְּאוּרֵייתָא, וְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִזְדַּוּוּג בְּחַדָּן.

פְּתַח רַבִּי תַּיִיא וְאָמַר, (שְׁמוֹת יב) בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה
 עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ בְּעֶרְבַּ תְּאֲכִלוּ מִצֹּת, וּכְתִיב,
 (דְּבָרִים טז) שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלְיוּ מִצֹּת לֶחֶם עֲנִי, לֶחֶם
 עֲנִי כְּתִיב, הִיא מְלָה אֲתַעֲרוּ בָּהּ חַבְרֵיִיא. אֲבָל תָּא

לשון הקודש

וְשִׁאָנִין הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַחֵישׁ לָנוּ נְסִים,
 וְכַעַת הַדֶּרֶךְ הוּוּ אֲרַכָּה לָנוּ, נְתַעֲסַק
 בַּתּוֹרָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַבֵּר
 עִמָּנוּ.

פְּתַח רַבִּי תַּיִיא וְאָמַר, (שְׁמוֹת יב) בְּרִאשׁוֹן
 בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ בְּעֶרְבַּ תְּאֲכִלוּ
 מִצֹּת, וּכְתוּב (דְּבָרִים טז) שִׁבְעַת יָמִים
 תֹּאכַל עָלְיוּ מִצֹּת לֶחֶם עֲנִי. לֶחֶם עֲנִי

מִשָּׁם, מִשׁוּם כֶּךָּ הַקְדִּימָה לוֹ בַּחוּץ.
 וְכָל זֶה לְמָה? אֵלֶּא שְׁרוּחַ הַקְדָּשׁ
 הַתְּעוֹרְרָה בְּלָאָה, וַיִּדְעָה שְׁכַל הַשְּׁבַטִים
 הָעֲלִיּוֹנִים הִלְלוּ, כְּלָם קְדוּשִׁים, יִצְאוּ
 מִמִּנְהַ, וַדְּחַקָה הַשְּׁעָה בְּחַבִּיבוּת
 לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִשׁוּם כֶּךָּ קָרְאָה
 לָהֶם שְׁמוֹת בְּסוּד הַחֲכָמָה.

רַבִּי תַּיִיא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי תַּיִיא, בְּכָל פַּעַם